

בשרות הבית היהודי הרב ישי מלכה

לא תמיד הפירוש של "אייס" זה קרח

קשה להגדיר את האייס קפה ככזה שמייצג רק את הקיץ, כי אם תשאלו את מי שמכור למשקה הזה הוא יספר לכם, שממש לא משנה אם מזג האוויר בחוץ לוהט ודחוס כמו אלוהאחרונים שחווינו, או שהיום דווקא יום חורף סגרירי, בשבילהם כל יום זאת סיבה למסיבה לשתות אייס קפוא, ולא משנה היכן העיקר שתהיה זאת מכונה העטופה במראה קרחוני, המזליפה אייס קר לתוך כוס הפלסטיק, וגם איך שלא... שיהיה איזה אזכור כל שהוא שהמשקה כשר, ולדידם די באיזה פתקה קטנה בכתב יד עיגל של "כתה א" – האייס בד"ץ - ... השאלה אם אותנו זה יכול לספק... אז נקדים מעט, האייס קפה במקורו הינו כוס הגדושה בקפה קר עם קוביות קרח בלבד, מראה שיותר מזכיר כוס דולה עם קוביות קרח, וכך האמת נהוג לשתות בהרבה מדינות העולם, ואפשר לומר שרם זה היה האייס קפה שלנו, יתכן והמאמר היה מיותר, כי אין הרבה מה להאריך ולדרוש בעניינו של כוס קפה שעמד והצטנן ובמקרה הוסיפו לו גם כמה קוביות קרח... אולם זה לא ממש האייס קפה שלנו, לנו יש משקה אחר לגמרי, והאמת שלא רק אצלנו הוא שונה, בעצם לכל מדינה על פני הגלובוס יש את האייס קפה משלה, ואינו דומה אייס בגרמניה לרעהו שבסין, וזה הנמכר באיטליה אינו זהה כלל וכלל לאייס של האוסטרלים, לכל אחד יש את הוורסיה משלו לאחד זה בשילוב שמנת ולשני באמצעות אספרסו קפוא, ולשלישי זה בכלל מסטיק מעורבב... וסתם להשכלה ישנו משקה הזהה במראהו לאייס אבל בכלל הוא על בסיס יין כמו למשל הגריניטה האיטלקי... אבל לפני שנסתכל על הדשא של השכנים הרחוקים נתמקד באייס שלנו.. אייס הקפה הנפוץ בארץ הינו סוג של משקה ברד שהיה אפשר להכין אותו מטחינה חזקה של קוביות קרח המהולים בכוס נס קפה, אבל שלא נחשוב לרעג שאכן כך קורא, לנו האייס מורכב במקרה הטוב מחלב קפוא או כפי שמצוי יותר אבקת חלב המהולה במים עם אבקות קפה וכמויות ענקיות של סוכר, וכמובן עוד כמה סודות הכרחיים כמו אלו של הברד הפשוט, כמו למשל השאלה הכי פשוטה מדוע המשקה הזה אינו קופא לגמרי לעולם, וכיצד הוא מצליח לשמור כל הזמן על מצב של כמעט קפוא, אולי זה נשמע כשאלה לא רלוונטית שהרי משקה הברד נמצא בתוך מיכל מכונת הברד, ובמרכז המיכל ישנו חילון המסתובב כל הזמן, ואולי התנועה הסיבובית היא בעצם הגורם המרכזי מדוע המשקה אינו קופא לגמרי, כמעט נכון, תנועת הסיבוב של החילון רק עוזרת לברד להישאר חלקיקים קטנים בעל מרקם קטפתי אבל לא רק זו הסיבה, ולחפך, פעמים רבות התנועה הסיבובית נעשית לרועץ, כאשר המשקה קופא מעט, וגורם לראשי המכונה להישבר, דבר המסב נזק שלא אלפי שקלים למכונה. הסיבה העיקרית שבגינה הברד אינו קופא, הינה אך ורק האלכוהול המעורב בתוך המשקה, וכפי שידוע לכולם,

טבע האלכוהול, שכלל שהוא מרוכז יותר, הוא אינו קופא,אך מה ענין אלכוהול אצל ברד, אז ככה, הכוהל, הוא בשמו הלועזי והמוקבל יותר אלכוהול, הוא המרכיב החשוב ביותר בכל המשקאות החריפים, את הכוהל מפיקים מתמיסה מימית חמה של סוכר, שעוברת תסיסה באמצעות שמרים, השמרים מכילים חומרים המכונים בשם אנזימים, ואלה מסייעים לסוכר לתסוס, אלא שבהתססה מסחרית לא משתמשים בסוכר נקי, כי הוא יקר מידי, אלא בכל מיני חומרים צמחיים אחרים, הזולים באופן משמעותי, שגם בהם תכולת הסוכר גבוהה, כמו למשל שעורה ולתת, להפקת בירה, או ענבים לייצור היין, גם התפוחים משמשים לייצור סיידר האלוהולי, והדבשות למיניהן שהן החומר שנותר לאחר מיצוי הסוכר מתוך קני סוכר או סלק סוכר, משמש לייצור הרום, ואל תתפלאו שיתכן גם שתהיה וודקה שהכוהל שלה מופק מחלב, כמובן שאפשר להפיק את הכוהלגם מחומרים מכילי עמילן, על ידי הפיכת העמילן לסוכר, כמו השעורה, והתפוחי אדמה, ובמזרח הרחוק אפילו משתמשים באורז, להפקת "הסאקה" - יין אורז. בקיצור - הסוכר גדוש בגלוקוז פרוקטוז וסוכרוז, הנהפכים עד מהרה בתסיסה כוהלית לאתנול (כוהל) ולפחמן דו חמצני. ואכן, ייצרני סירופ הברד מנצלים את תכונת הסוכר עד תומה, כאשר בכוס ברד יש "כתשע כפיות סוכר", שהם הגורם הישיר המשפיע על כך שהמשקה לא יקפא לגמרי, מחמת הכוהל המצוי בתוך הסוכר, ולכן כל שינוי בהרכב כמות הסוכר יגרום או שהמשקה לא יהיה ברד, או שיקפא לגמרי ויסב נזק למכונת הברד על ידי שבירת חלקי המכונה, ולא מזמן אחד החברות ניסתה לחסוך, ובמקום לערב קקילו סוכר בתוך ליטר מים, היא שמה כפית אחת של ממתיק לכמה אלפי ליטרים מים, והתוצאה הייתה, שהמשקה היה מאוד מתוק, אבל קפא לגמרי, והסב לה נזק עצום למכונות הברד, שהם לא ידעו איך לצאת מזה... אך אם היה מדובר במשקה המכיל סוכר מומס בלבד היה ניחא, ולא הייתה לנו בעיית כשרות מיוחדת, אלא, שכדי שהסוכר במשקה לא ישקע לתחתית המשקה, והמשקה יאבד את הריכוז הנכון חייבים לבצע קשירה בין הסוכר למים, וכמובן חייבים לקשור להם גם את חומרי הצבע ותמציות הטעם, ולכן את הקשירה מבצעים באמצעות הוספת חומרים מתחלבים "אמולסיפייר", שתפקידם לקשור ולחבר בין שני הפכים כמו מים ושמן, וכדומה, אולם בכדי שאבקת האמולסיפייר תתפזר בשווה על כל פני המשקה ותסמיך אותו , ולא תיצור כמין קצף סמיך, חייבים להוסיף למשקה גם חומר עם תכונות ממיסות, שהוא הגליצרין, הגורם למשקה להיות "כלי קיבול" לאמולסיפייר ולשאר יתר הממתיקים וצבעי מאכל ותמציות הטעם, כך שבסוף ההליך, נקשרו כל התוספים, והתבצעה "נעילה" אפילו גם למים ולחמצן, ולכן המוצר לא ישתנה ולא יתקלקל, והתוצאה של משקה סמיך טעים בעל מראה טבעי,

תשמר לאורך ימים. המעניין, שלמרות שתפקידם של האמולסיפייר והגליצרין לחבר בין שני הפכים, כחומר שומני למים, וכדומה, ולשמש גם כמין חומר משמר, הם בעצמם מופקים משמן, או יותר נכון משמן מוצק, על ידי פירוק השמן לחלקיקים, מחמת שהשמן בעצמו מורכב מסוג של אלכוהול וחומצות שומן, האלכוהול שבשמן נקרא גליצרין, אבל בשונה מהכוהל המוכר לנו, הוא שמונני ומתוק מאד, והחומצות מתחלקות לשלושה סוגי חומרים קושרים, שתפקידם לקשור את שלשת סוגי החומצות שיש בשומן, שהם, חומצה אולאית, חומצה סטארית וחומצה פלמיטית, אך בכדי להפוך אותו לחומר תעשייתי "אמולסיפייר" שיכול לקשור כל דבר, מפרקים את השומן לגמרי, כך שהגליצרין יהיה בנפרד, והחומצות שומן בנפרד, ובונים נוסחה חדשה עם פחות זרועות קישור, כך שמתקבלת אבקה קושרת שהיא האמולסיפייר שיכולה לקשור, וגם מתקבל חומר הנקרא גליצרין, וכמובן לא כאן המקום להאריך עד כמה כל החומרים הללו דורשים כשרות... כשנקה בחשבון את הנתונים הללו ונוסיף להם שלא מדובר במים אם צבע מאכל, אלא בחלב ממש שהנוטה להתקשות במהרה, או באבקה שצריכה להיפך למראה של חלב, ובכל אופן להישמר מלקפוא ותוכל כל הזמן לתת תחושה קטיפתית הדבר קשה שבעתים כאן כבר צריך לגייס עוד הרבה חומרים.... ואם נביא בחשבון את הטרנד החדש של אייס דל קלוריות, כאן כבר נתחיל להסתבך, כי אם זה אכן דל קלוריות כפי הרשום, הסוכר הנמצא בו הינו בכמות בהרבה פחותה מזו של האייס או הברד הרגיל, ואם כך, חזרה התעלומה מדוע האייס אינו קופא וכיצד הוא נשמר כך קוביות קרח קטנטנות או יותר נכון כמעט גלילה.... בל נשכח שכיום התחרות בענף מטורפת, אייס בטעם עוגיות.... לא אלו מהסוג הפשוט אלא בטעם ומראה של עוגיות "אוראו" או "לוטוס", שסתם שאלה מהיכן אם נקנו, ואם על באמת השיקעו בעוגיות המוכרות או נתנו לנו חיקוי עלוב המייצר אי שם על פני הגלובוס שהכשרות שם נראית כמו המפעל המייצר... ומה עם האייס בטעם התות, משהו סיפר לכם באיזה תות השתמשו להכן המשקה, האם בתות רוכש תולעים ומזיקים אובתות שלא עושר כראוי...בקיצור בכל טעם של אייס נוכל לשאול עוד כמה שאלות.... אבל כל זה זניח לעומת הבעיה האמתית והקשה, שהרי ייצרני וספקי מכונות הברד האייס למיניהם, מחייבים את לקוחותיהם לקנות את סירופ הברד רק מהם, ולא תמיד כל ספק מכונת ברד מקפיד שהסירופ יהיה בכשרות מהודרת , וגם אם אותו ספק מביא את הסירופ רק מתברה טובה ומאושרת כשרותית, הרי שהוא מבקש בעבורה מחיר יחסית גבוהה, עמוד שבעל הקיוסק מחיר להשיג בכוחות עצמו אבקה זהה במחיר אפסי,ומי מונע ממנו לקנות ולערב ולהכין, ולספר לספק המכונה "שהעונה חלשה מאד" – ממש לא מכרתי כלום ממה שהבאת לי, ואכן כך הוא כמעט לא מכר את של הספק, פשוט הוא הסתדר די טוב לבד...

הקהילה

רבינו יוסף קארו זי"ע א

בית הכנסת המרכזי אהל יעקב

הספרדית

רבינו יוסף קארו זי"ע א

בית הכנסת המרכזי אהל יעקב

מורנו הגאון רבי יוסים מלכה שליט"א

כח שמירת קדושת בית הכנסת.

והתקיימה בהם גם כל מכה אשר לא כתובה בספר התורה. ועשה ע"ז בעל התוספות יום טוב תענית שיגלו לו מה חרי האף הגדול הזה. ואמרו לו מהשמים בחלום על שחיללו את קדושת המקדש, ועברו על מקדשי תיראו אלה בתי מקדש מעט. שהם מקום להשראת השכינה. ועי"ז נתחלל גופם ומתו מיתה בזויה ביותר ה' ינקום דמם. וכמה צריך להתרגש ולהזדעזע מהדבר.

ח. הגמ' במסכת ברכות מספרת שאמרו לרבי יוחנן שיש זקנים בבבל, תמה ואמר כתיב למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ה' לתת להם. וסגולה לאריכות ימים רק בארץ ישראל קיימת ומכלל הן אתה שומע לאו. ואיך הזקנים מאריכים ימים, עד שאמרו לו שמשכימים לבתי כנסיות ומעריבים לבתי כנסיות. ואמר א"כ מובן שבגלל זה מאריכים ימים, זכות קדושת ביהכ"נ שמכבדים אותו ומקדישים אותו ומאריכים לשבת בו זכו שגם חייהם יתארכו.

ט. שמעתי בשם האדמו"ר מגור בעל הבית ישראל זצ"ל שאמר מדוע השואה היתה בארצות אשכנז, ולא היתה בארצות ספרד. ואפי" שיש מדינות שנכבשו ע"י הרייך השלישי ימש"ו כגון אלג'יר בכל זאת לא נגעושם בשום יהודי ועוד, המלך עמד לצד היהודים לשמור עליהם נגד הרייך. ואמר כיון שבארצות אשכנז זלזלו בקדושת ביהכ"נ והיו מדברים שם דיבורי חול. ולעומת זאת בארצות ספרד הקפידו מאד על קדושת ביהכ"נ לבלתי לדבר שם שום דיבור ולכן זכו להנצל, כיון ששמרו על קדושת ביהכ"נ, שמרו משמים על קדושת גופם ויהדותם. ושמעתי בשם יהודי אחד (א"ה הוא ר' יהודה נויזץ ז"ל מב"ב) שסיפר שהיה בתקופת השואה בחורף תש"ד ליד תחנת הרכבת בראחוב בדרכה לאושוויץ, והגיעה לשם אשה אחת ובכתה הרבה ושאלו אותה למה היא בוכה ואמרה להם על הצער של עם ישראל, ושאלה אותם האם אתם יודעים למה אתם סובלים כ"כ הרבה? ואמרה להם על שאתם מדברים שיחת חולין באמצע התפילה, ואתם עושים כל עסקיכם בביהכ"נ ומיד נעלמה אח"כ ולא ידעו מי היתה ומהיכן באה ולהיכן הלכה. והגאון מהר"ם שטרן אב"ד דעבערצין אמר שסיפור זה אמת לאמיתו.

הודעת הקהילה

ציבור יקר!

* מניין אברכים חדש נפתח בקהילה בשעה 8:15 בהיכל "אהל רחל" ק"ב. ובחגים בהיכל "אהל יעקב"

* בית הוראה "היכל שמעון" לשאלות בכל נושא - 03-7714577 שלוחה 3 לשותפות בהקמת הבניה ותצחוות שלוחה 1

* התפנה מקום לאברכים לכולל ערב בקהילה להרשמה

03-7714577 שלוחה 1 עליות לתורה נדרים ודת וכל תרומה עבור אחזקת התורה ניתן להניח בקופות הצדקה ע"ש "היכל מרן"

שבת שלום ומבורך !

העלון מיקדש

להצלחה טובה ודוד מלכיאל

וכן בני משפחתם שיחיו .

לע"נ**חיים בן משיח** ז"ל לע"נ**שרה בת מריסע** ז"ה. לבראות הללי בת עינב.

לע"נ איש החסד ר' שלמה אדולפו בן סלחה ע"ה ולרפואה לאחיו רבי יעקב גייק פיצוטו זי"יו

הלכה שבועית הרב שמעון מלכה

הלכות אהל

קהל שהיו מתפללים תחת כיפת השמים (כגון ברחבת הכותל המערבי וכדו'') וכאשר התחילו לקרא בתורה התחיל הגשם לטפטף, מותר לפרוס טלית מעל הספר תורה ויחזיקו בו מן הקהל עד שיסיימו, כיוון שיש לנו כלל- שאהל בידי אדם לא חשוב אהל כמו שנהגו בשמחת תורה כשחתן בראשית עולה פורסים טלית מעל הילדים. ואמנם שם יש עוד צירוף להתיר שזה לא להגן מפני הגשמים אלא רק לכבוד התורה ואהל שזה לכבוד ולא להגן יש להקל שלא חשוב אהל כשאין לו מחיצות. ומטריה, גדולי הדורות האחרונים אסרו אותה בשבת. ואפילו כשנפתחה מערב שבת כיוון שנועדה להגן מפני הגשמים וחשיב אהל.

מקור הדברים

א. בדבר הדבר שבשמחת תורה פורסים טלית מעל ראש הילדים. הנה הרא"ש כתב: שאע"פ שאהל נקרא גם בלי מחיצות זהו רק כשעקר כוונתו לעשות אהל להיות צל עליהם. אבל כשאין כוונתו לאהל לא מקרי - אהל בלי מחיצות. לפי זה בדין - שאין כוונתם לאהל אלא פריסת טלית לכבוד בעלמא שרי.

ב. המג"א לומד ממרן השו"ע סעיף ה', לגבי כיסא טרסקל (כיסא מתקפל) שמרן התיר ולא חשיב אהל - ולמד מזה שהוא הדין ארבעה קונדסים שמחוברים לטלית, אפשר לפתחם בשבת כיוון שהאהל קיים רק שהוא מקופל, כמו בכיסא טרסקל. והקשו האחרונים: שלכאורא לא דמי כיוון שבכיסא טרסקל לא נהנה מהאוויר שתחת הכיסא משא"כ בחופה עם ארבעה קונדסים, שם נהנה מהאוויר שתחת האהל - ולמה לא יחשב אהל עראי שאסרו חכמים? ולכן ביארו האחרונים: הטעם שיהיה מותר ע"פ הרא"ש שנתבאר לעיל כיוון שזה לא להגן מפני הגשמים אלא לכבוד ולתפארת בעלמא שרי.

נפש החינוך הרב משה דהן

אין תחליף לחינוך של אבא ואמא

כהיום שיש לנו תלמודי תורה ובתי ספר מסודרים, סומכים אנשים רבים על חינוך המורים. **הורים יקרים: לא זו הדרך!!!** שלמה המלך אומר: "שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אמך". שלמה המלך לא אמר שמע בני מוסר רבך וכדומה, אלא אביך ואמך, והתייחס לחינוך של ההורים כמועיל ביותר, עד כדי צווי שלא לנטוש, דהיינו להיות אדוק בו. והטעם הוא, כי מכמה סיבות, החינוך של אב ואם עולה על החינוך של המלמד בבית הספר.

א. סיבה פשוטה, הרב מטפל בילדים רבים ואין באפשרותו לתת חינוך אישי וייחודי לכל אחד ואחד, אלא חנוך כוללני, מה שאין כן, ההורים אופן חינוכם הוא באופן ייחודי ואישי.

ב. המלמד אינו תמיד מודע לבעיות הילד ולחולשותיו, כמו ההורים שבקיאם בתהלוכות הילד ובמגרעותיו.

ג. מוסר אב ואם, הינו מוסר מעומק הלב, מפני שזה בנם. מה שאין כן המלמד, שעושה אמנם את תפקידו כמחנך, אבל קשה מאד למצוא שיהא המלמד דובר מעמק הלב, כמו ההורים שחרדים יותר לחינוך בנם.

ד. ההורים ובפרט האם, יכולים להיכנס יותר לפרטי חייו של הבן, כגון אם הוא מברך על כל מאכל, אם הוא מתפלל, קורא קריאת שמע שעל המטה, נוטל ידיים וכדומה. יש כאן יתרון, ישנו "מרחב פתיחות" עם הוריו הרבה יותר מהמלמד שלו. וכך יכול הילד לסבל את היכנסם של הוריו לפרטי חייו ולא יקוץ בהם, מה שאין כן אם המלמד יכנס לו לפרטי פרטים - יקוץ בו.

ועוד תרצו האחרונים: שאהל בידי אדם לא חשוב אהל (כ"ז שאין לא מחיצות), והסברא שלא אסרו חכמים אלא אהל עראי דומיה דאהל קבע כלומר: שנח"ע"ג הארץ, ולא אהל שאדם פורס ומחזיק בידיו. וכך ראינו במרן השו"ע (שי"א סעיף ו') לגבי מת, שאם שמרו עליו אנשים בשבת וחם להם מפני השמש יכולים לפרוס מחצלת ולתפוס בידם. ולפ"ז קהל שמתפללים ויורד גשם יכולים לפרוס טלית ולתפוס בידם כמשנ"ת.

ולכאורא יש להקשות ע"ז, שנחלקו גדולי הדורות הקודמים, מה דין המטריה? הנודע ביהודה סובר: שמטריה זה אהל עראי ולא מבעיא לרי"ף, שסובר שאהל עראי. אסור מהתורה אלא גם לרמב"ם ושאר הראשונים, (וכך פסק מרן השו"ע) שאהל עראי אסור מדרבנן א"כ מטריה שמגנה מפני הגשמים אסורה מדרבן. משא"כ החתם סופר: כתב שבמדינתנו נוהגים לצאת במטריה, והטעם שאין זה אלא בנין לשעה, ובנין לשעה לא שמיה בנין יעו"ש. **ולכאורא יש להקשות** הרי מטריה זה אהל בידי אדם, שאדם מחזיק את המטריה ולא שמיה אהל, ויש ליישב: שכיוון שהמטריה נועדה בשביל להגן מפני החמה והגשמים, א"כ זה צורת האהל האמיתית ואפילו בידי אדם חשיב אהל. **להלכה** - החזון איש כתב: שבמטריה אין בעיה של אהל אלא שאסור מצד מתקן מנא, וכן עובדין דחול. והחזון עובדיה והאור לציון כתבו: לאסור במיטריה מצד אהל. כמשנ"ח בדברי הנודע ביהודה.

ה. לגבי לפרוס ניילון על חבלי הכביסה כשיוירד גשם, בד"כ אין בין חבל לחבל ג"י טפחים וא"כ יש לבדו וחשיב גג ומותר לפרוס ניילון. ולגבי דיקט שמניחים על המיטה, במיטות שלנו שאין מחיצות למיטה עד הקרקע מותר להניח הדיקט כיוון שאנו לא מתכוונים בעשיית האהל להשתמש מתחת למיטה אלא רק למעלה ובכח"ג לא אסרו חכמים.

הילד לא אמור לחשוך את הוריו כמתנכלים לו, גם אם ירבו עליו דברי תוכחה, לעולם יאמין שעושים זאת מאהבה וחביבה, וכמו כן מרחמי הבן על הוריו,

יחוס עליהם שלא לצערם וגם ישמח לשמחם, מה שאין כן את רבו, עלול הוא לחשוך כמתנכל לו או כשונאו, וממילא יקוץ בתוכחתו (משפטי ישראל).

מיסודות החינוך – הסברה!

מכתבי "החפץ חיים" (מכתב כ"ה): כל אב צריך לחנך את בנו **בהדרגה** בתורה ובמצוות בעודו בנעוריו, עד שיהיה לו המידות והמצוות **הרגל** כל כך עד שיהפכו לו לטבע שני, וכדכתיב (משלי כב, ו) "חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה", וכל מה שיתרשל האב כל דהוא בחינוך בנו, לא יחשב שזהו הפסד וחיסרון רק לאיזה זמן קצר, אלא החיסרון ישאר לו לכל ימי חייו, ועל האב לדעת כי מעט היהדות והמידות וקיום המצוות שמקיים בעצמו, הלא זה גם כן הודות לאביו שהשתדל על זה בעודו בנעוריו. הדרך האמיתית כיצד להשריש בבנו את האמונה בה' ותורתו היא: **על ידי שידבר תמיד האב עם בנו בדברי תורה ומוסר, ויסביר לו שיש גן עדן בעולם לעתיד לבוא, המיוחד לעבדי ה' ושומרי מצוותיו, ושהתענוג של גן עדן הוא תענוג אמיתי גדול, רוחני ונצחי, שאי אפשר לתאר, וכדאיתא באבות פ"ד: "יפה שעה אחת של קרת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה". ולהיפך - יש גיהנם שהוא אש נורא מאד, והוא מקום המוכן לפרוע מן האדם בעד ביטולו מתורת ה' ומניעת מצוותיו. וכן ירגיל את בנו בלימוד האגדות שבתלמוד, שמהם יראה ויכיר את גדולת הקדוש-ברוך-הוא, בורא העולם ומנהיגו, שהם דברים הפועלים מאד על נפש הנער בעודו מנעוריו. וגם ימצא באגדות חז"ל, מידות טובות ודרך ארץ, שיעשה רשם חזק על בנו להתרגל גם כן באיזו מידה מן המידות לפי מזגו וטבעו.**

סיפור לשבת

מברכת רשב"י נולד הבן שהאיר את עיני ישראל

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרכם, לאסוף כסף למצוות פדיון שבויים. השמש שקעה, והשניים נכנסו לאכסניית לילה. בחצות הלילה, קמו השניים משנתם, לומר את תיקון חצות ולעסוק בתורת הסוד, שכידוע הזמן המסוגל ללימוד תורת הסוד, הוא בחצות הלילה. בתו של בעל האכסניה, שמעה את לימודם של האורחים וקמה להדליק עבורם את הנר. לאחר שהדליקה את הנר, ישבה בצד והקשיבה לקול הלימוד של החכמים. רבי יוסי רצה לשבח את מעשיה של האישה ואמר: "כי נר מצווה ותורה אור". "נר מצווה רומז לנרות שבת שמדליקה האישה. "תורה אור" מרמז לאישה, שלמרות שאינה מצווה בלימוד תורה, בכל זאת היא מתעוררת משנתה, מדליקה את הנר עבור בעלה, כדי שיוכל לעסוק בתורה. בזכות הדלקת הנר, זוכה האישה, לקחת חלק בשכר הלימוד של בעלה. סיים רבי יוסי את דבריו, שמע את האישה בוכה בקול. אביה בעל האכסניה, התעורר לשמע בכיה של ביתו. ששאל אותו לסיבת הבכי, סיפרה לו את דברי החכמים, האב הצטרף גם הוא לבכי של בתו. החכמים הנבוכים, ביקשו לדעת את הסיבה לבכיים של המארחים. שאל אותם רבי יוסי, האם הבכי שלכם, הוא בגלל שהחתן של הבת אינו בן תורה? השיבו לו: "כן". "לתמיחתו של רבי יוסי, מדוע השיא את ביתו למי שאינו בן תורה, סיפר האב את המעשה שבגינו החליט לשדך את הנ"ל כחתן לבתו. יום אחד עמדנו בבית הכנסת, והתחיל החזן לומר קדיש. לפתע בחור קפץ מהגג הסמוך על מנת לזכות לומר קדיש ביחד עם המתפללים. שראיתי את מסירות נפשו לדבר מצווה, החלטתי שהוא יהיה חתן לבתי. חשבתי בלבי, שאם הוא ירא שמים כל כך גדול, שמוכן למסור את נפשו לאמירת קדיש, בוודאי גם אם כיום אינו בן תורה, בעתיד ידע ללמוד תורה. לאכזבתי, התברר לי שטעיתי. לאחר החתונה התבררה לי טעותי, החתן לא ידע אפילו לקרוא קריאת שמע כמו שצריך. ניסיתי לשכור עבורו מלמדים שילמדוהו תורה, אולם ללא הצלחה. מאז אני ומשפחתי שרויים בצער. אמר רבי יוסי לאב: אם אתה יכול לבקש מהחתן שיגרש את אשתו, תעשה זאת. אם לא יסכים, עדיין לא אבדה התקווה, כי אולי יהיה לזוג ילד, שיהיה גדול בתורה. בעודם מדברים, נכנס החתן אל החדר והתיישב ליד החכמים. רבי יוסי שהביט בזיו פניו, אמר רואה אני בבחור הזה שאור התורה יצא ממנו. אולם איני יודע, אם הוא עצמו יזכה לכך,

שאלות א-ב

התשובות לחידון

- א. אָמור ב. בַּעַל בָּעָמִיו
- ג. גְּרוּשָׁה ד. דָּבָר
- ה. הַשְׁבִּיעִי ו. וְהָיָה
- ז. זֵית וְזָד ח. חָרָם ט. טֶרֶף
- י. יִלְפָּת כ. קָתִית ל. לַמִּחְנָה
- מ. מִמְּחֶרֶת הַשָּׁבָת נ. נֶגֶר ס.
- סָלַת ע. עֲנָן עַץ עֲבוֹת
- פ. פָּרִי עֵץ הָדָר צ. צו (אֵין
- "צו" אֶלָּא לְשׁוֹן זְרוּזָה ק.
- קִדְשׁ ר. רֵאשִׁית קִצְיָרְכֶם ש.
- שָׁבַת שְׁבֹתוֹן ת. תַּנּוּפָה

או שיהיה לו בן שיאיר את עיני ישראל. החתן הצעיר, הפר את שתיקתו והחל לומר לחכמים את הפסוק בספר איוב: "צעיר אני לימים ואתם ישישים, על כן זחלתי ואירא מחוות דעי אתכם" (איוב לב). מיד שסיים את הפסוק, החל לדרוש דרושות וסתרי תורה, שרבי יוסי ורבי חייא יושבים נדהמים. לאחר שסיים את דברי התורה, סיפר החתן את סיפורו לחכמים. צעיר אני לימים, קיבלתי על עצמי להסתיר את ידיעת התורה שלי, עד ליום האתמול שבאתם לאכסניה. מן השמיים כיוונו את צעדיכם לבית האכסניה של חמי, בדיוק ביום שבו הותר לי לגלות את דברי התורה. עמד החתן ודרש דרשות נוספות על הפסוק "כי נר מצווה ותורה אור" שאותו דרש רבי יוסי. עמדו החכמים ותהו, איש צעיר לימים, מנין לו הידע הנרחב בתורת הסוד וברזי התורה הקדושה? סיפר להם החתן: נולדתי בבבל לרבי ספרא. אבי נפטר בעודי תינוק ולא זכיתי להכיר. שעליתי לארץ ישראל, ראיתי את תלמידי החכמים הגדולים וקיבלתי על עצמי להסתיר את הידע שלי בתורה. קם רבי יוסי ונשק על מצחו של החתן וכן עשה גם חמיו. אמר לו רבי יוסי: אשרי חלקי, שזכיתי לשמוע אותם מעולם. אבי האישה והאיש, שמחו שמחה גדולה וערכו סעודה מיוחדת לאורחים ולחתן. במהלך הסעודה, גילה החתן סודות גדולים ורזים אשר לא נתגלו מעולם, בסוד ברכת המזון. בבוקר אמר רבי יוסי: היות שזכינו לגילוי נשגב כזה, עלינו לעשות משתה לכל תושבי העיר. הכין בעל האכסניה משתה לכל תושבי העיר, ששמחו בשמחתו של בעל האכסניה, שזכה בחתן מופלג בתורה. במהלך הסעודה, החתן נשא דברי תורה משמחי לב וכל בני העיר התענוגו על דבריו. לאחר הסעודה, החליטו אנשי העיר בהחלטה פה אחד, למנות את החתן לרב המקום. לאחר שנפרדו מהחתן ובעל האכסניה, עשו רבי יוסי ורבי חייא את דרכם לבית מדרשו של רבם רשב"י. מיד שנכנסו לבית המדרש, הביט בהם רשב"י ואמר: רואה אני בכם שהייתם שני ימים ולילה אחד במשכנו של המלאך מטטרו"ן (המלאך הגדול שהתמנה לשלוט בעולם היצירה). רשב"י ראה ברוח קודשו, כי החתן היה מושפע ברוחו של המלאך הגדול והנורא. חתן זה- אמר רשב"י-לימד אתכם סתרי תורה אשריכם שזכיתם לגילוי סודות העליונים. סיפרו לו רבי חייא ורבי יוסי את פרטי המעשה בחתן וסיפרו לו שהוא בנו של רבי ספרא. אמר להם רשב"י: אשריכם שזכיתם. פעם אחת הלך אתי רב ספרא, אביו של הנער. בעת שנפרדו בירכתי אותו שיהיה לו שיאיר את עיני ישראל. לצערי אמר רשב"י, לא בירכתי שיוכה האב לראות בגדולת בנו. אבל אתם אשריכם שזכיתם בכך.

פינת הילדים

מצא 10 הברלים

שאלות החידון
א. שם הפרשה
ב. אָדָם חָשׂוּב וְנִכְבָּד בְּעָמִיו
ג. אָסוּר לִכְתּוֹם לְהַתְחַתֵּן עִם אִשָּׁה
ד. מִלָּה הַמוֹפִיעָה שְׁבַע בְּעָמִים בְּפָרָשָׁה
ה. יוֹם הַשָּׁבָת נִקְרָא גַם: הַיּוֹם
ו. יִהְיֶה
ז. בְּאֵיזָה שְׁמֵן הִדְלִיקוּ אֶת הַמְנוּרָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ?
ח. מִי שִׁחְטָמוֹ שָׁקוּעַ בֵּין שְׁנֵי עֵינָיו
ט. אָסוּר לֶאֱכֹל לֹא נִבְלָה וְלֹא
י. מִחֻלַּת עוֹר
כ. שְׁכַתְּשׁוּ אוֹתוֹ
ל. אֶת הַמִּקְשָׁל הוֹצִיאוּ אֵל מִחוּץ
מ. אֶת הָעֶמֶר מִיָּנִיפִים
נ. עֲטָרָה וְתַפְאָרֶת
ס. לֶחֶם הַפָּנִים עָשׂוּי מִ
ע. עֲנִי הַדָּס
פ. אֶתְרוֹג
צ. לְשׁוֹן זְרוּזָה בְּעֵינֵי הַדְּלָקַת הַמְנוּרָה
ק. מוֹעֵדֵי חֹשֶׁם הָס מִקְרָא
ר. הַקִּצְיָר הֵרָשׁוּן שֶׁל הַתְּבִיאָה
ש. יוֹם הַתְּפִלָּה הוּא
ת. הוֹלֵכָה וְהַבָּאָה הַשְּׁלָאָה וְהוֹרֵדָה

להערות, הארות, תגובות, תרומות והצעות בעלון

ובן לקבלת העלון במייל מידי שבוע ניתן לפנות:

מייל eychalmaran@gmail.com משרד: 053-7217411 כתובת: סירוקה 6 בני ברק

חיש בקהילה: בית הוראה "היכל שמעון" לשאלות 037714577 שלווחה 3